

24 september 2012

Näring och lärande, fördomar och låg budget Skolmåltidens tuffa utmaningar kartlagda i ny svensk avhandling

En idealmåltid tillagad och serverad ”som hemma” är normen för skolmaten, och både vuxna och barn har förutfattade meningar. Förutsättningar, förväntningar och uppfattningar kring den svenska skolmåltiden har kartlagts i en avhandling av dietisten och doktoranden Christine Persson Osowski, vid Uppsala universitet.

Enligt undersökningen är vuxnas minnesbilder av skolmåltider ofta präglade av ”arga” och ”sura” ”mattanter”, ”stimmig” och ”stökig” måltidsmiljö och ”grön” eller ”överkokt” potatis. Barn liknade maten vid ”kartong”, ”lera”, ”papper” och ”grus”.

– Barnen i kartläggningen både gillar och ogillar maten, menar Christine Persson Osowski. De berättar gärna historier om skolmåltiden, ofta av ganska sensationell karaktär. Att maten generellt sett skulle smaka illa och vara av dålig kvalitet är en seglivad myt.

Både barn och vuxna ser en måltid i hemmet som idealet, och förväntningarna på skolmåltiden är ofta orimligt höga. Krav ställs på maten och miljön, skolmåltiden ska vara ett lärtillfälle, den ska bidra till god hälsa bland barn och ungdomar och bidra med social-politiska insatser. Samtidigt förutsätts det att skolmåltiden ska vara helt gratis.

– Det är få som reflekterar över att vi kanske förväntar oss för mycket av skolmåltiden, där råvarorna i en portion vanligtvis kostar under 10 kr, säger Christine Persson Osowski. Det är inte troligt att en måltid hemma kan leva upp till alla de krav som vi ställer på skolmåltiden.

I avhandlingen har även den pedagogiska måltiden studerats. När pedagogerna äter tillsammans med eleverna ges tillfälle till samtal och utbildning i samband med måltiden, bland annat kring matens koppling till hälsa och ohälsa. Pedagogerna som förväntas förmedla värderingar och kunskap kring mat, näring och måltider till eleverna behöver stöd och utbildning, därför behövs en ökad tillgång till dietister i skolans värld.

– Det finns förbättringsområden att arbeta vidare med inom skolmåltiden, exempelvis måltidsmiljön. I vår kultur finns ofta fördomar gentemot måltider som serveras inom offentlig sektor, det påverkar hur vi uppfattar dem, säger Christine Persson Osowski som den 28 september försvarar sin avhandling: **Persson Osowski, C (2012). [The Swedish School Meal as a Public Meal – Collective Thinking, Actions and Meal Patterns.](#) Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis.**

För ytterligare upplysningar kontakta
Christine Persson Osowski,
Institutionen för kostvetenskap, Uppsala
universitet, tfn: 018-471 23 40
E-post: christine.persson-osowski@ikv.uu.se

För ytterligare upplysningar om DRF, kontakta
Elisabet Rothenberg,
ordförande, Leg. dietist,
tfn: 0706-41 45 81,
E-post: elisabet.rothenberg@vgregion.se

Dietisternas Riksförbund (DRF) är en yrkesförening inom Naturvetarna. Medlemmarna är legitimerade och har en universitetsutbildning med huvudinriktning på näringslära och nutrition omfattande 3-4 års högskolestudier. Av DRF:s drygt 1200 medlemmar arbetar de flesta inom slut- och öppenvård samt kommunal äldreomsorg, med prevention och behandling av nutritionsrelaterade problem samt undervisning av personal. Dietister arbetar också inom folkhälsa och friskvård samt för olika livsmedels- och läkemedelsföretag.

WWW.DRF.NU

